

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 187 (3349) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Charkovot kiürítették a németek

Ezzel lényegesen megrövidültek és megjavultak a német állások — Délanglia több helységét bombázzák a német repülők — Londonban is légiriadó volt

Londonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Hétfőn reggel légi-riadó volt Londonban.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Londoni jelentés szerint a német légiereő hétfőre virradó éjszaka légítámadást intézett Dél-Anglia több helysége ellen. A ledobott bombák különféle károkat okoztak.

Ugyancsak a Német Távirati Iroda későbbi jelentése szerint gyors német harci repülőgépek hétfőre virradó éjszaka a Londontól északra eső területig és a brit délkeleti partokig hatoltak. A célpontokat nagy ürméretű bombákkal árasztották el.

Mint Berlinből jelentik, a német csapatok tervszerűen kiürítették Charkovot. A kiürítés anélkül történt, hogy bolsevista nyomás kényszerített volna erre. Miután Charkov a háború folyamán több ízben cserélt gazdát, a város, mint közlekedési és elátási központ semmi jelentőséggel nem bír. Az elszakadó mozdulat folytán a német állások jelentősen megrövidültek és megjavultak.

Ugyanakkor a Pest úgy értesül Zülichből, hogy Charkovnál a szovjet gyalogság és a páncélosok támadásának hevesége lényegesen csökkent. — Ugy látszik, hogy a szovjet hadsereg vezetősége úgy határozott, hogy előbb erős tüzérseget küld erre a helyre. — Brjanszk szakaszán a harcok központja jelenleg a Navilia folyó.

Berlinből közli a Pest különtudósítója, hogy a német lapok szerint a német hadvezetés keleten arra az álláspontra helyezkedett, hogy valóságot és általános ellentámadásba csak akkor kezd, ha az ellenséges támadóerő kifáradása megállapítható. Ez pedig még nem következett be. Ezért a német hadvezetés a tartalékokat még nem vetette a küzdelembe, arról nem is beszélve, hogy egyáltalában nem használta el. A német hadvezetés kivárja a legmegfelelőbb pillanatot, amikor aztán visszavág.

Milyen katonai határozatokat hoztak Quebecben?

Quebecből jelentik: (B. T.) Jólétesült körök úgy vélik, hogy a quebeci értekezlet katonai határozatai a következő pontokra terjednek ki:

1. Annak a többször megismételt kívánságnak a teljesítése, hogy a szövetségesek indítsanak támadást a keleti harctér tehermentesítése érdekében.

2. A szárazföldi, tengeri és légitámadások fokozása minden más harctéren.

3. Fokozott segélynyújtás Kinának csapatszállítással és hadianyagszállítással.

Az értekezletnek még néhány politi-

kai kérdést is meg kell oldania és pedig:

1. Kielégítő feltételek megteremtése az egyesült nemzetek és a Szovjet megállapodása érdekében. Ez a megállapodás a legyőzött ellenséggel való bánásmódra és a megszállott területe-

ken létesítendő kormányokra vonatkozik.

2. A francia felszabadítóbizottság diplomáciai helyzetének megteremtése legalább is Nagybritannia és az Egyesült Államok részéről.

A továbbiakra nézve úgy tudják, hogy Roosevelt és Churchill behatóan megtárgyalta a szövetségesek békecélpontjainak kérdését. Lehetséges, hogy Roosevelt szerdán nyilatkozik erről az ottvaji képviselőházban.

Közös északamerikai-kanadai háborús segítőbizottságot állítanak fel

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, Knox amerikai tengerészeti minisztert hétfőre Quebecbe várják.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Roosevelt és Mackenzie

King — az angol híriroda jelentése szerint — vasárnap este közölte, hogy közös északamerikai-kanadai háborús segítőbizottságot létesítenek azzal a céllal, hogy tanulmányozza az amerikai kölcsön és béreltörvény kezelésé-

Fontos ügyeket tárgyalt a város törvényhatósági bizottsága

Augusztusban már felemelt díjakat fizet Nagyvárad villanyáram-fogyasztó közönsége

Nagyvárad, augusztus 23. Hétfőn délelőtt 11 órakor kisgyűlést tartott a város törvényhatósági bizottsága dr. Hlatky Endre főispán elnöklésével. A kisgyűlés főbb tárgysorozati pontjai között szerepelt a város háztartása folyó évi költségvetésének megállapítása, amelyet dr. Gyapay László h. polgármester adott elő.

A közgyűlést előkészítő ügyek különböző póthitelek megszavazását tartalmazták. Így: a városházán szükséges tárgyak beszerzése, mint személynégyzet, légő-, tüzoltó- és mentő-felszerelések, kulturházak s napközi otthonok berendezési tárgyai, a színház kárpitozása a Szent László szobor tervpályázata, stb. A terjedelmes előterjesztés pontjait a kisgyűlés elfogadta.

A tüzoltó-felszerelés vételárát 56 ezer pengő értékben állapították meg.

Hozzájárult a kisgyűlés a napilapok általánosságú felemeléséhez, továbbá a tüzoltó főfelügyelő pótlétményének emeléséhez is.

Dr. Dalló Gyula tanácsnok előterjesztést tett a levante-lőter befizetéséhez szükséges 56 ezer pengő pótlélt engedélyezésére. Fluck Ferenc

tanácsnok pedig a közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátásának rendszeresítése iránt, valamint a tüzoltó- és mentőorvos tiszteletdíja megállapítása tárgyában.

A kisgyűlés valamennyi előterjesztést magáévá tette.

Ezután a Hangya szövetkezet kérését tárgyalták, mely szerint a Hangya 350 ezer pengő előleget kért a 6000 sertés hizlalásával kapcsolatban azért, hogy 120 vagon árpát szerezhessen be. Kérte a Hangya azt is, hogy a sertésenként fizetett eddigi 200 pengőt 300 pengőre emelje fel a város. A kisgyűlés a kérést, mint teljesíthetlent elutasította.

A további tárgyalások rendjén jóváhagyták a Rimanóczy-fürdő és szálloda üzemzetőjének természetbeni lakás iránti kérését és évi 1050 pengős díjazását.

Biztosították a Vadpatak szabályozásának költségeit is. A IV. számú utszakasz körösparti részletének vállalatba adása körül élnék vita indult meg, majd megállapítást nyert, hogy a kedvező helyzetet sürgősen ki kell használni és a mintegy 600 ezer pengőt kitevő költséget rendelkezésre kell bocsátani. Viszont a gróf Tisza

ből, valamint a kölcsönös segélynyújtási egyezményből adódó kérdéseket.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint azok a moszkvai hírek, amelyek arról számolnak be, hogy Litvinov washingtoni szovjet nagykövet felmentése nem jelent erős elfordulást a szovjet külpolitikában, megerősítik az első benyomást, amit washingtoni jólétesült körökben szereztek. Az a gyanu merült fel, hogy a Szovjetnek ez a lépése bizonyos amerikai sajtóköröknek a szovjettel szemben elfoglalt magatartásával szemben való rosszalást jelent, mivel a legtöbb megfigyelő szerint a Szovjet sokkal gyakorlatiasabban gondolkodik, semhogy az egyszer megállapított irányzattól igaztatlanság, vagy hasonló okok eltéríthetők. Sztalin akciójának célja talán az, hogy ezzel aláhúzza a szovjet álláspontot, hogy elérkezett a háboru utáni kérdések sürgős megbeszélésének ideje.

Madridból jelentik: (B. T.) Hoare, madridi angol nagykövete visszatért Madridba, ahol kijelentette, hogy Francoval folytatott megbeszélései nagy meglepéssel töltik el. A megbeszélések igen szívélyes légkörben folytak le.

István-ut burkolásának kérdését levették a napirendről, tekintve, hogy komoly ajánlat ennek megmunkálására nem érkezett be.

Bazill Mihály, a villamosmű igazgatója terjesztette elő ezután a villamosművek által felszámítható egységárak felemelésére vonatkozó jelentését. Eszerint a villamosáram a fogyasztók részére 41.83 százalékkal, az iparáram 32 százalékkal emelkedett július 1 óta. Az előadó részletesen beszámolt a más városokban fizetett villanyáramdíjakról és összehasonlítást tett a nagyvárad helyzettel, ahol ezek szerint a fogyasztók kilowattónként július 1-től 92.2 fillért, az iparáramért pedig 45.4 fillért fognak fizetni.

Az összehasonlítás szerint Szeged 99 fogyasztói, 45 ipari, Debrecen 95 fogyasztói, 45 ipari, Kolozsvár 90 fogyasztói, 43 ipari, Kassa 101 fogyasztói, 51 ipari áramdíjakat fizet fillérekben kilowattónként.

A felemelt díjakat augusztusban már az új árak szerint számlázzák, míg a júliusi fogyasztási különbözetet visszamenőleg 2 részletben szeptember és október hónapban fogják a fogyasztáshoz hozzáírni.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Órségváltás.
BELVÁROSI: Álomkeringő.
CASINO: A szerelem nem szégyen.
KORONA: A 28-as.

Tisztviselői kinevezések és áthelyezések

Nagyvárad, augusztus 23. A Hivatalos Lap augusztus 22-i száma közli, hogy Sziklai István II. o. adótiszt, nagyvárad lakost Nagyvárad th. városhoz I. o. adótiszté, dr. Pauliny Vilmos vármegyei aljegyző, nagyvárad lakost Nagyszalonta megyei városhoz I. o. aljegyzővé, dr. Szeverényi Zoltán általorvos, nagyvárad lakost Nagyszalonta megyei városhoz alatorvossá nevezték ki.

Milyen lovakat neveztek be a nagyváradai lóversenyek első napjaira

- Szombat, szeptember 4.
1. Legénységi gátverseny. 300 P. Táv. kb. 2400 m. (8 aláírás.)
 1. huszárezr. 1. lovasszázad id. stp. her. Tordas (fv.)
 2. huszárezr. 2. lovasszázad id. pk. Ügyeletésné (fv.)
 3. huszárezr. nehézfegyv. század id. k. Pünkösöd (fv.)
 4. huszárezr. árkászszázad id. sa. her Péterfia (fv.)
 5. huszárezr. távbeez. század id. s. her. Prókátor (fv.)
 6. huszárezr. huszárúteg id. p. k. Ullői
 7. fog. vonatost. 1. szak. id. p. k. Selmechánya (fv.)
 8. fog. vonatost. 2. szak. id. s. k. Váltó (fv.)
 - II. Urlovasok Szövetkezete díja. Gátverseny-handicap. 2000 P. Táv. kb. 2400 m. (12 aláírás.)
 1. Bercsényi tüzérek 6e p. m. Ferkó.
 2. inámi Bolgár K. ezds id. s. m. Ezrebankó.
 3. — 4es m. Hugó
 4. Budapesti vonatostály 3e p. k. Legyező
 5. Edith istálló 3e p. k. Szabadka
 6. Gábor tüzérek 5e s. m. Gonosz Pista
 7. Gombolaj E. urhölgy 4e p. k. Torma
 8. Jurisics tüzérek 4e s. k. Phantasta
 9. Kovács D. alezds id. s. her. Sydney
 10. Nádasdy huszárok 3e stp. k. Dobsina
 1. Papolezi istálló 5e p. k. Jó reggelt!
 12. Péczi vonatostály 3e s. m. Ipse
 - III. Inámi díj. Handicap. 1500 P. Táv. kb. 1200 m. (17 aláírás.)
 1. Árpád huszárok 4e p. k. Baku
 2. Bem lovas tüzérek 4e stp. m. Diallittas
 3. inámi Bolgár K. ezds 4e s. m. Hugó
 4. Czakói ménés 4e s. k. Dorbézoló
 5. vitéz Czánt E. ezds 3ep. her. Fidé!
 6. Edith istálló 3e p. k. Szabadka
 7. öz. gr. Esterházy M. ne 5e p. her. Tourbillon
 8. Frangepan istálló 3e stp. k. Szipirtó II.
 9. Gomsolaj E. urhölgy 6e stp. her. Gábor
 10. Godollói istálló 3e p. m. Baro
 11. Jászkuun huszárok 3e stp. k. Hítvés
 12. Klapka tüzére 5e p. k. Ganune
 13. Papolezi istálló 5e p. k. Jó napot!
 14. Patay S. ur 3e s. k. Sirály
 15. Péczi vonatostály 3e s. m. Ipse
 16. Dr. Polgár J. ur 4e p. k. Forma
 17. Gróf Stubenberg J. 3e p. m. Presto
- Ugyanezen napon futják le a kágyai díjat, az E. M. G. E. díjat, az Érkörtvélyesi díjat és az Olasz Elemér-émlékversenyt, melyekben ügöző lovak indulnak, ezek indulóira visszatérünk.

Pénzbüntetésre ítélték az érkörtvélyesi karambol okozóit**A MÁV nem kívánta két alkalmazottja megbüntetését**

Nagyvárad, aug. 23. Mult év júniusában, pontosabban, 19-ikén, vasuti szerencsétlenség történt az érkörtvélyesi állomáson: a Reszege felől jövő sebesvonat mintegy negyven kilométeres sebességgel belerohant az állomáson vesztelő, homokkal megrakott tehervonatba. Az összeütközés következtében a sebesvonat mozdonya több kocsival együtt leborult a töltésről és összetört. Tizenhárom utas, köztük Dénes Lajos főmozdonyvezető, könnyebb sebesülést szenvedett.

Az ügyből kifolyólag Tóth Gyula érkörtvélyesi forgalmista és Hegedüs Sándor váltóór ellen eljárás indult s ügyüket ma délelőt tárgyalta a nagyváradai törvényszék dr. Bóka-Papp tanácsa.

A vádlottak kihallgatásából az összeütközés előzményei a következőkben rajzolódnak ki:

Érkörtvélyes és Reszege között egy homokbánya van. Innen szoktak homokkal megrakott tehervonatokat indítani. Amikor a vadbéli napon az anyagvonat begördült Érkörtvélyes állomására, az első vágányra, a mozdonyt lekapcsolták róla, s tovább indították Reszege felé. Közben Hegedüs Sándor váltóór elfelejtette a váltót visszaállítani a második, vagyis a fővágányra, s így történt, hogy amikor Reszege felől a sebesvonat érkezett, miután „szabad” jelzést kapott, a fővágány helyett ráfutott az első vágányra, amelyen a homokkal megrakott anyagvonat állt. Hegedüsnek — mint vallomásaiban előadta — amikor a közeledő

sebesvonat már csak mintegy 200 méternyire volt az állomástól, hirtelen észébe jutott, hogy a váltót nem állította vissza e át is ugrott a vágányokon, hogy az elmulasztottakat pótolja. Ekkor azonban már teljesen elvesztette lélekjelenlétét, s attól félve, hogy már túlkéső van, s a hirtelen atállítással még nagyobb szerencsétlenséget, nevezetesen a személyvonat kisiklását idézi elő — már nem mert hozzányulni a váltóhoz, hanem a zászlóval integetett a vonatvezetőnek, hogy álljon meg. Az azonban már csak a sebességet tudta némileg csökkenteni, megállítani nem tudta a vonatot. Tóth Gyula forgalmista, mint a MÁV képviselőjében szakértőként kihallgatott Kenderessy főoszt. mondtta, azzal követelt el mulasztást, hogy nem vette észre: Hegedüs Sándor az anyagvonat mozdonyának távozása után nem vitte be neki a váltókulcsot, amint azt az előírás szerint tennie kellett volna, s ő nem végezte el az ennek következtében szükségesé vált váltóellenőrzést. — Egyébként mindkét vádlott rendes, megbízható vasutas s a vadbéli mulasztásokért a MÁV már rendbirsággal sújtotta őket. A MÁV sem kártérítést nem követel, sem a vádlottak megbüntetését nem kéri.

A bíróság bűnösnek mondotta ki Tóth Gyulát és Hegedüs Sándort közvagyon megrongálásának vétségében és ezért Tóthot 150 pengő, Hegedüst 250 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Állami támogatással kedvezményesen neveltethetik a gazdák csikóikat a bályoki nevelőben**Egy évi legeltetés 600 pengőbe kerül. Szeptember 1-ig lehet bejelenteni a csikókat**

Nagyvárad. Saját tudósítónktól. A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület Lótenyésztési Szakosztálya a megye lótenyésztésének emelésére, tekintettel a gazdák részéről is megnyilvánuló óhajra, téli és nyári csikónevelő telepet szervez a bályoki uradalomban.

A legeltetésre elsősorban a törzskönyvezett kancák csikói vétetnek figyelembe. A bejelentéshez községi bizonylat csatolandó arról, hogy a származási vidéken a csikókra veszedelmes ragályos betegség nincsen.

A csikók képzett ménesmester felügyelete mellett állandó orvosi felügyelet alatt állanak és naponta edzésben részesülnek a domboldalban megépített akadályokkal ellátott edző pályán.

A kitünő minőségű legelő mellett a szükséghez képest kapnak első minőségű szénát, lucernát és lóherét, továbbá vegyes abrakot (zab, borsó, dara).

A csikók télen kellő hőmérsékletű istállóban, nyáron állandóan védőfedéllel ellátott kifutókban tartózkodnak.

A téli és nyári legeltetés díja egész évre 600 pengőbe kerül. A gazda ál-

tal adandó abraktakarmány ára ez összegből levonásba jön.

Tekintettel arra a nagy nemzetgazdasági értékre, amit egy edzetten nevelt csikó a közzgazdaságnak jelent, az állam jelentős összeggel járul hozzá a csikó neveléséhez, mely állami támogatás lényegesen leszállítja a gazdák költségét.

Felhívjuk tehát gazdadarásainkat, hogy a neveltetésre küldendő csikókat folyó év szeptember 1-ig jelentsék be a Lótenyésztési Szakosztályhoz Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 9. (Telefon 29-62) honnan a legeltetés megkezdése és egyéb a költségekre és befizetésekre vonatkozó tudnivalókról értesítést nyernek.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ****Őszinte mozikritika****Álomkeringő**

A Belvárosi Mozdó mutatja be először a Modern Film újdonságát, az „Álomkeringő”-t. Ungvári Nagy Mária ötletéből írta és rendezte ezt a kiváló filmet Podmaniczky Félix br., fülbemászó zenéjét pedig Ákom Lajos állította össze, részben Fényes Szabolcs nyomán.

Az Actio Catholica 109. sz. filmkritikája szerint is „látványos kiállítás, pompás zenéjű film”.

Rádiómérnöki diplomát szerzett igen-igen életrevaló de szegény bécsi lányt, Bruckner Agnes (Zsillei Margit) előbb annak a két férfiúnak büntársává szegődik, akik fondorlaltal akarnak beülni a hatalmas Turi-birtokba, amelynek új gazdája a bécsi Opera világhírű tagja: Turi Gábor (Sárdy János).

Agnes mérnök-kisasszony éppen akkor jelenik meg a Turi-kastélyban amikor elromlik a hall nagyrádiója. Hamarosan kijavítja és aztán Turi Gábor kíséretében megtekinti az ősi kastélyt. Pár óra alatt Gábor halálán szerelmes lesz Agnesbe. Ez azonban kellő pillanatban eltűnik előle és hazautazik Bécsbe.

Ez az ügyesen megrendezett „szakítás” Gábort még inkább Agneshez forrasztja. Otthagya megkedvelt birtokát és a leány keresése közben észre sem veszi, hogy rokonságának bécsi ága szellemes fondorlattal miként turja ki örökségéből. Már-már győznek a Brucknerek, mikor Bruckner Agnes Turi Gábor nagy szerelme hasonló nagy szerelemre gyulasztja. Agnes az utolsó pillanatban szembefordul büntársaival: apjával (Csontos Gyula) és Turi impresszáriójával (Latabár Kálmán).

Kétségbeesett kísérletekkel megakadályozni törekszik Turi újabb fellépését a bécsi Operában. Agnes nemes törekvései azonban elkéstek és csődöt mondanak. Turi eljuttatja az „Álomkeringő” tüneményes főszerepét és ezzel elveszti a Turi-birtokot a kastélyval együtt. Mert a hagyományozó csak azzal a feltétellel testálta Turi Gáborra ezt a hatalmas vagyont, ha többé fel nem lép a színpadon.

Mikor a Brucknerek át akarják venni az ősi magyar birtokot, Bruckner Agnes váratlanul akcióba lép és a közjegyző előtt tett nyilatkozatát, mely szerint gonosz fondorlattal birtokot rá Gábort a színpadon való szereplésre és lemond a végrendelet értelmében rászállított örökségről. Turi Gábor javára.

Turi Gábor egészen oda van ettől az önzetlenségtől. Most aztán kölcsönösen szerelmet vallanak és egymást megcsókolva, ennyi küzdelem után, boldogan mennek be a kastélyba, amely a nagybirtokkal együtt most már mindkettőjüké.

A dunántúli falusi katolikus népiskolai tanítóból ünnepelt operaházi taggá és kiváló filmművészé fejlődött Sárdy János, a nagy Csontos Gyula és a behízelgően kedves mindamiellett méltóságjeljes fellépésű Zsillei Margit, a neveltetésben páratlan Latabár Kálmán alakításai az ének- és zenebetétekkel, a sikerült külső és belső felvételekkel együtt, az export-filmek sorába emelik az „Álomkeringő”-t.

Olasz Péter dr.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri Magyar Lapok-at.

Quebecben ígéretet tettek a Szovjetunióknak komoly offenzíva megindítására

Bracken angol miniszter szerint valamennyi arcvonalon várni lehet a háború rendkívüli kiélesedését — Quebec után a szövetségesek újabb tanácskozása várható

Grosznikov lett Litvinov utóda

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: A moszkvai rádió hivatalosan bejelentette, hogy Litvinovot a Szovjetunió washingtoni nagykövétét felmentették és helyette Grosznikovot nevezték ki. Quebecbe érkező jelentés szerint Roosevelt elnököt és Churchill miniszterelnököt azonnal értesítette Stalin erről az elhatározásáról. Hivatalos körökben minden magyarizatot megtagadtak.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint Newyorkból jelentik, a *Newyork Times* szerint a quebeci értekezlet összehívására. Ezen az értekezleten szóhoz kell engedni a többi nemzeteket is, még azokat is, melyeknek csak reprezentatív jelentőségük van. A kirai külügyminiszter quebeci útjának híre egyébként minden kétséget clozlatott tekintetben, hogy az értekezlet záróülésén nagyfontosságú döntéseket hoznak a távolkeleti háborúval kapcsolatban.

Lisszabon. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat quebeci értesülése szerint az értekezleten elhatározták hogy eleget tesznek a szovjetnek komoly offenzíva megindítása iránt előterjesztett követeléseinek és ezért a légi, szárazföldi és tengerészeti támadásokat fokozzák. Kínát pedig minden lehető eszközzel támogatják.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: *Bracken* angol tájékoztató-ügyi miniszter a stockholmi lapok newyorki jelentései szerint úgy nyilatkozott, hogy *Roosevelt*, *Churchill* és *Mackenzie King* Quebecben az utolsó sümításokat végzik azokon a terveken melyeknek célja, hogy a német népet „bombázzák, égessék és minden lehető módon kimélelenül megsemmisítsék.” Valamennyi arcvonalon várni lehet a háború rendkívüli kiélesedését. Őva intette azonban a derülátókat, hogy ne higgyenek a háború gyors befejezésében mert a háború kemény lesz és soká tart. Quebecben azt várják, hogy *Roosevelt* és *Churchill* az értekezlet befejezése előtt az értekezlet határozatairól néhány általános természeti kijelentést tesz.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: A londoni *Observer* a quebeci értekezletről írva követeli, hogy már most meg kell egyezni a szovjetunióval Németország jövője, az európai határok és Lengyelország, valamint a

többi szomszédos országok statusquo-jára vonatkozóan. Egy ilyen meg egyezés elengedhetetlen a közös hadviselés kidolgozása érdekében.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit híroroda jelentése szerint *Stimson*, az Egyesült Államok hadügyminisztere Quebecbe érkezett.

Stockholm. (MTI.) A stockholmi lapok newyorki jelentései szerint az amerikaiak mind a jobboldali körök-

ben erősen bírálják a feltétel nélküli megadás politikáját. Amerikai liberális körökben olyan politikát sürgetnek, melyben kifejezésre jut az angolszász hatalmaknak készsége a valóban demokratikus elemekkel szemben való nagylelkű bánásmódra. Liberális körökben azt tartják, hogy ezen az úton lehetséges volna a szovjet politikai előnyeinek ellensúlyozása.

109 angolszász repülőgép pusztult el Schweinefurt és Regensburg bombázásakor

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Amerikai közlések szerint amerikai bombázó kötelékeknek Schweinefurt és Regensburg délnémetországi városok ellen intézett támadásai során az amerikai légierő 86 gépet veszített a támadó háromszáz bombázó közül. Német illetékes helyen megállapítják, hogy az amerikaiak vesztesége sokkal nagyobb, mert német megállapí-

tás szerint 109 amerikai bombázó esett áldozatul a német vadászok és a légháritás tüzeinek. Ezek tulvómórészben négymotoros nagy bombázógépek voltak. Ez azt jelenti, hogy az amerikai kötelékek egyharmada semmisült meg és a gépekkel együtt több mint ezer kiképzett pilótát veszítettek.

Angolszász gépek röpiratokat és világitó rakétákat dobtak le Róma felett

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Augusztus 20-án a kora éjszakai órákban ellenséges repülőgépek szállottak el Róma felett és röpiratokat dobtak le, valamint fényképezés céljából világitó rakétákat. Ez alkalommal semmiféle légháritó tevékenység nem

történt, sem a fényszórók, sem az éjszakai vadászok nem léptek működésbe. A lakosság tudomásul vette, hogy az intézkedés a Rómát nyitvárossá nyilvánító határozat megvalósítása érdekében történt.

Kiürítették a japánok Kiska szigetét

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán császári főhadiszállás közli, hogy a japán haderő és hadiszigetén állomásoztak, július második hetében az ellenség minden zavarása nélkül végrehajtották a teljes kiürítést. A tokiói rádió ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az amerikaiak augusztus első felében még több bombatámadást intéztek a sziget ellen, mert nem tudták, hogy a japánok már kiürítették. Így az Egyesült Államok haditengerészete augusztus 4-én közölte hogy az amerikai légierő 18 hullámban támadta a szigetet és japán ellenállásra talált. Ebből is tisztán látható, milyen megbízhatók az Egyesült Államok hadijelentései.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A Domei Iroda haditengerészeti szakértője Kiskasziget kiürítéséről azt írja, hogy az Egyesült Államok légi és haditengerészeti erői 1000 tonna számra pazarolták a bombát a szigetre, miután a japánok július második felében biztonságba vonultak. Washingtoni jelentések szerint, a bombázások a legsúlyosabbak közé tartoztak, amelyeket japán állások ellen egyáltalán intéztek és megállapítják, hogy augusztus első két hetében a hadsereg és a haditengerészet bombavető gépei 106 alkalommal támadtak. Időközben Attu és Kiska japán megszállása már betöltötte hivatását azzal, hogy Japánnak lehetővé tette hogy védő állásait meg-

H I T E L

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE

Nemzetpolitikai Szemle augusztusi szám tartalmából:

MIKECS LÁSZLÓ:

Magyar nevek

VÁJLOK SÁNDOR:

Benes külpolitikája

HANTOS LÁSZLÓ:

Változások a magyar nemzetgazdaságban

POLONYI NÓRA:

A román propaganda hatása Nyugat-Európa közvéleményére

MAGYAR FIGYELŐ:

Az olasz változások — Dél-Erdély irodalmi és művészeti élete

— A Beveridge-terv

SZEMLE:

SZABÓ ENDRE: Közép-Európa és a pánszlávizmus.

Szerkesztik: *Albrecht Dezső, Kéki Béla, Venczel József, Vita Sándor*

Előfizetés egy évre 12 P. Egyes szám ára 1 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Mátyás király-tér 5. I. Póstacsekk 72.809.

Megjelenik havonta.

szilárdítsa és az ellenséget megzavarja a csendestengeri hadműveletekben.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A Középkínában működő japán expedíciós hadsereg közli: A japán légháritó útegek visszatérésre kényszerítették azokat az amerikai repülő kötelékeket, amelyek meg akarták támadni Hankau városát. A légháritás során három amerikai gépet lelőttek.

A török kormány és a menedéjkjog ügye

Amsterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat ankarai jelentése szerint, a török kormány udvarias és barátságos formában válaszolt az angol-amerikai és szovjet jegyzékre, amelyet a menedéjkjog kérdésében intéztek hozzá. Válaszában hivatkozik a nemzetközi jogra, mely megadja a semleges államoknak a jogot, hogy ilyen ügyekben saját belátásuk szerint cselekedjenek.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Vasárnap a kora reggeli órákban 30 szovjet repülőgépből álló repülőkötelék támadást kísérelt meg a keleti arcvonal északi részén egy német repülőtér ellen. Északi napfény mellett folytatott légharcban 11 ellenséges gépet lőttünk le. Ezenkívül két szovjetgépet a légháritás pusztított el.

Giraud Sziciliában

Madrid. (MTI.) A Német TI jelenti: Az algiri rádió közlése szerint Giraud Sziciliában járt és hosszabb megbeszélést folytatott Alexander tábornokkal, Szicilia katonai parancsnokával.

GAZDAG cirkusz

az itt még nem látott gyönyörű mutatványaiban csak rövid ideig lesz alkalma gyönyörködni.
!! Siessen váltsa meg ön is a jegyét !!

Előadások kezdete fél 8 órakor
Jegyelővétel délelőtt 10 óratól
egész nap. Telefon: 27 - 25

Uzen az otthon!

Nagy sikert aratott a fronton a magyar leányok „tizparancsolata”

Kicsi fáradsággal nagy örömet szerezhetünk üzenetek küldésével

Nagyváradi, augusztus 23. Szent István-napi számunkban itthoni üzenetekkel zártuk tábori postánkat. Reméljük, hogy ezek az üzenetek sok örömet fognak szerezni a címzeteknek és sokakat fog arra buzdítani, hogy üzenjenek ki a frontra. Amint már többször hangoztattuk, egészen egyszerű az eljárás. Néhány sort kell vetni egy kis darab papírra s azt be kell adni szerkesztőségünkbe. Más városokban, vagy a környéken lakók ezt egy levelezőlapon, vagy egy kis levélben tehetik meg. Néhány perces fáradsággal egész hétre, vagy hónapra kiható örömet tudunk szerezni a front katonáinak. Bár egészen természetesen, hogy ez az üzenés teljesen díjtalan, mégis felhívjuk erre is a figyelmet, mert vannak, akik arra gondolnak, hogy pénzbe kerül. Mi örülünk, ha valaki üzenetet küld. A legkézségesebben továbbítjuk bárki üzenetét. Megvalljuk, nem valami kedvező a véleményünk az itthoniak levélíró és üzenő szorgalmáról. Majdnem minden üzenő honvéd megemlíti lapján, vagy levelében, hogy hazulról kevés postát kap és majdnem mind szívesen várná, ha üzenetére válaszolnának. Ezen segíteni kell! Üzenjenek az itthoniak is. Kicsi fáradsággal felbecsülhetetlen értékű örömet tudnak szerezni.

Mai tábori postánkat ifj. Szokol Ferenc és Kádár Antal honvédek (tp. K. 641.) üzenetével kezdjük. A két nagyváradi fiatal honvéd így ír:

„Tekintetes Szerkesztőség! Meszsi Oroszországból azzal a kéressel fordulunk a T. Szerkesztőséghez, hogy üzenetünknek helyet adni sziveskedjék. Itt a nagy messzeségben gyakran olvassuk a hozzánk annyira hű „Magyar Lapok”-at. Nagyon jól esik olvasni a sok üzenetet és biztatást és látni, tudni azt, hogy ezt a sok munkát és fáradságot igénylő feladatot milyen nagy lelkesedéssel végzik. Fogadják ezért a munkáért minden magyar honvéd meleg köszönetét. Egyben kérjük üzeneteink tolmácsolását”.

Ifj. Szokol Ferenc honvéd üzeni feleségének, édes kisleányának és szüleinek, hogy jól van, ne aggódjanak érte. Házassági évforduló és születésnap alkalmával legmelegebb köszönetét küldi. Szeretné, ha a jövőben már győztesen hazatérve, ünnepelhetnének meg ezt a fordulót az egész családdal.

Kádár Antal a házassági évforduló alkalmából szintén kézsókját és szerencsekívánatait küldi ifj. Szokol Ferencnek.

Mindketten üdvözlétüket küldik Zitzmann Ferenc szeretett plébánosuknak.

Kuczik Tibor örvezető (tp. Z. 847), aki civilben a Szent László Nyomda kiváló munkása s így szerkesztőségünk kedves munkatársa, szerkesztőségünkhöz intézett levelében a következőket írja:

„Sokat gondolok a Szerkesztő Urra, különösen amikor a Szilánkműtőn járok. Gondolom, hogy milyen élvezettel „karikázna” ezen a műtőn. A távolságok nagyok Gyönyörű gabonaföldek szegélyezik ezeket a híres utakat. Sok szép

cikket lehetne írni róla. Különös emberek laknak erre, itt a partizánok sokszor papoknak öltöznek éppen a napokban tettünk ártalmatlanná egy ilyen. Sokat logok beszélni a lapasztallakról, ha az Isten megsegít és újra megláthatom drága hazámat. Üdvözlöm a Szerkesztőség minden tagját. Sok szeretettel köszönti Kuczik Tibor”.

Lapunk szerkesztője köszöni a szíves üdvözlét és hasonlóval viszonzozza azt. Várja a mielőbbi viszontlátást és a színes beszámolót a partizánokról, meg a szép búzaföldről...

Kovács István tizedes (tp. F. 841.) így ír:

„Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Kedves lapjuk hozzánk is kijött meszsi Oroszországba. Azt olvastuk egyik számában, hogy a nagyváradi ezrednek csomagokat küldenek majd az otthoniak áldozatkészségéből. Ez nagyon szép, csak hogy akkor mi nem részesülünk semmiben, mert sokan nagyváradi születésűek más városbeli alakulatokhoz vagyunk beosztva. Tudjuk, hogy nagyon nehéz kérdést vetettünk fel, de a nagyváradiak zokon vesznek, ha velük nem törődnek. Hassanak tehát oda a Szerkesztő Urék, hogy Nagyváradi áldozatkészségéből a nagyváradiak kapjanak”.

Érdekes ez a levél. Tartalmára vonatkozóan nem is tudunk egyelőre érdemi választ adni. Annyit azonban már is megmondhatunk Kovács István tizedesnek, hogy lehetetlen kikutatni a különböző alakulatoknál szolgáló nagyváradiakat. A háziarendnél sohasem azt vették tekintetbe, hogy ki hová való, hanem az ezredhez való tartozását. De ha Kovács István és társai, akik más alakulatoknál szolgálnak, bár váradi születésűek, irnak a nagyváradi Vörös Keresztnek, akkor ők sem maradnak ki az ajándékozásból. Ezt tudjuk ajánlani.

Lakatos Károly honvéd (tp. B. 817.) bizonyára olvosta egyik számunkban azt a „tizparancsolatot”, amelyet egy nagyváradi honvéd küldött a nagyváradi leányokhoz és megdöbbenett neki, mert most arra kér, hogy ismételjék meg a szalacsi leányok számára is. Hát mi meg is tesszük, mert nincs a magyar honvédek olyan kivánsága, amelyet tehetségünk mértékében meg ne tennénk. Azért közöljük a nagy sikert aratott „tizparancsolatot”:

„Üzenjük az érszalacsi és környékbeli árván maradt kislányoknak valahol Oroszországból.

Tartsátok meg jól a következő tizparancsolatot:

1. Becsüljétek meg a magyar honvédek, mert nekik köszönhetitek, hogy odahaza nyugodtan álomra hajthatjátok fejeteket.

2. Ha levelet kaptok, ne sajnáljátok azt az egy fillért tábori lapra, hogy válaszoljatok rá. Kimondhatatlan örömet okoz minden hazulról kapott sor.

3. Érszalacsi és környékbeli leányok! Ne vágjatok föl, mert ti is kijuthattok a frontra a Vörös Keresztel.

4. Ha a leventék téli ruhát gyűjte-

nek, akkor hasatok oda, hogy nem hasznavehetetlen dolgokat adjanak az emberek.

5. Azoknak, akiknek kedvese kint van a fronton, ne igyekezzenek hamarosan más után nézni, mert az is kikerülhet és így a türelmetlen leány két szék között a földre huppan.

6. Ne haragudjatok arra az aszszonyra, aki három vagy még több gyermek után kapja a segílyt, mert ti is kaphatnátok, ha igyekeztetek volna.

7. Leányok! Ne a divatlapokat buj-
játok, hanem a „Magyar Lapokat” és

Róma bombázásáért minden felelőség az angolszászokat terheli

Róma. (MTI.) A Stefani iroda írja: A Róma ellen intézett két bombázás kettős hatást váltott ki Egyet a Vatikán, egyet az olasz kormány részéről. A pápa mindkét támadás után a bombázástól sújtott helyekre sietett, hogy osztozzék az áldozatok fájdalmában. A hadviselőknek küldött levelében pedig fenséges módon az emberiség értelmére, az igazságra s a valásra hivatkozott. Az olasz kormány nyílt várossá nyilvánította Rómát. Ez a nyilatkozat kizárólag azon a tényen alapszik, hogy Róma a kereszténység központja. Ez a két történelmi jelentőségű irat, a pápa levele és az olasz kormány nyilatkozata kölcsönösen kiegészíti egymást. Róma szent jellege egyszer már megbeszélés tárgya volt még pedig Olaszország és a Szentszék kibékülése idején. Az akkor kötött egyezmény világosan kijelenti, hogy Olaszország tekintettel Rómának a katolikus központjának szent jellegére, kötelezi magát mindannak elkerülésére, ami ellentétes lehetne ezzel a jelleggel. Ma a Rómát érintő nagy nemzetközi ese-

a „Néplapot” olvassátok mert abból sokat tanulhattok és csak javatokra válhat.

8. A munka nem szegyen. Pénzete, ket ne a strandra és ne a drogériákba hordjátok.

9. Leányok! Vasárnap el ne mulasztátok a templomot. Ott pedig ne a selyemruhátokat mutogassátok, hanem imádkozzatok értünk.

10. Szíveljétek meg jótanácsainkat és viselkedjétek igaz magyar leányokhoz méltóan. Csak úgy lesz szebb magyar jövőndő.

Lakatos Károly üzenetéhez a kedves tizparancsolathoz mi is hozzáfűzük biztatásunkat: Magyar leányok, szalacsi leányok! Látjátok, hogyan gondolatok a honvéd és milyeneknek szeretne látni benneteket! Vigyázzatok hát jól.

Ezzel az üzenettel mai tábori postánkat be is fejezzük. A viszontlátásra legközelebb.

ményekkel szemben mindkét szerződő fél teljes mértékben teljesíti kötelezettségét. A pápa ünnepélyesen a világ elé tárta, hogy mit képvisel Róma, mint Krisztus helytartójának székelye és ekként Róma védelmére kelt azzal a tekintéllyel, amely mint Róma püspökét és a világ 400 milliónyi katolikusának fejét megilleti. Másrészt az olasz kormány átértette, hogy mindama dolgok között, ami ellentétben állhat Róma szent jellegével, a legsúlyosabb és a legszörnyűbb a Róma épületeire hulló gyilkos bombázás. Az olasz kormány tehát tiszteletben tartva kötelezettségét, megtette azt, amit tehetett és nem habozott nyílt várossá nyilvánítani Rómát, hogy így az ellenségnek ne legyen semmi ürügye a támadásra. Így tehát mind a pápa, mind az olasz kormány megtette mindazt, amit Rómának szent jellege követel. Ha már most Olaszország ellenségei nem akarnak számot vetni ezzel, az örök-
város elleni újabb támadásokért minden felelőség kizárólag őket terheli

Ebben az évben is nagy sikerrel zajlottak le a bayreuthi ünnepi játékok

Munkások, szabadságos katonák, sebesültek az ünnepeken

A német művészeti kultúra legnagyobb kegyhelyét, Bayreuthot négy héten át lüktető élet töltötte be. Az Európa sorsáról döntő nagy háboru hullámai az idei háborus ünnepi játékokig nem hatottak el. Hadiipari munkások és munkások, szabadságos katonák és sebesültek voltak a Fühler vendégei. A „Festspielhaus” nézőterén a lovagkereszttel kitüntetett bős csapatparancsnok ott ült az egyszerű hadiipari munkás mellett. Még sohasem nyilatkozott meg a német nép közössége oly világosan és bensőségesen. A vendégek és az egész birodalom területéről kerültek ki és pompásan megszervezett csoportokban váltották egymást. Mindegyik néhány felejthetetlen napot élt át a szép, gazdag és nemes hagyományokkal dicsekedhető városban, hogy lé-

lekben megerősödvé térjen vissza a szorítócsavar mellé, vagy a keleti frontra géppuskájához, ágyújához, páncélcsovjához. A műsoron ez alkalommal Wagner „Mesterdalnokai” voltak a nagy zeneóriás vidám-méltóságos zenedrámája. Az előadások színvonala a háborus nehézségek ellenére is teljes mértékben méltó maradt a bayreuthi tradíciókhoz. A szereplők kettős szereposztásban Berlin, Bécs és Lipcse legnevesebb operabemutatói közül kerültek ki, a karmesteri pálcát Furtwängler professzor és Abendroth, a lipcsei Gewandhauszenekar karmestere felváltva kezelte. A rendezés irányítása Tistjen államtanácsos, a berlini állami operaház főintendánsának kezében volt.

Dr. Virág Jeromos:

Ébresztőt kukorékol a vörös kakas

Levitézlett szellemi és társadalmi mozgalmak elhalkult intézményei és vezetői újabb időben egyre hangosabban válnak és igyekeznek megfújni a teli alomból ébresztő harsonkát. Sőt nem riadnak vissza attól sem, hogy úgy állítsák be magukat, mintha már is körülöttük rajzana a magyar társadalom. Ezek között a hangoskodók között első helyen áll a szociáldemokrácia, amely egyre fujja a riadót és szeretné újból szárnyai alá gyűjteni a magyar munkásságot.

De nemcsak az ipari munkásságot akarja védőszárnyai alá gyűjteni és saját harcának faltörő kosáivá avatni, hanem a magyar gazdátársadalmat is. A Független Kisgazdapárt földműves- és földmunkástagozata Szent István napján értekezletet tartott, amelyen a szónokok a magyar parasztságnak a szociáldemokratákkal való együttműködésének a szükségességét hangoztatták. Nagy tévedésben vannak Nagy Ferencék és Tildy Zoltánék, amikor ködösíteni akarják a magyar paraszt társadalom látóképességét és azt állítják, hogy ha a parasztság az ipari munkássággal akar kapcsolatot keresni, akkor a szociáldemokratát párthoz kell fordulnia, mert a magyar munkásság dolgozó és értékes eleme a szociáldemokrata szakszervezetekben van. Ez a legnagyobb sértés a magyar munkás társadalommal szemben. De hát a szociáldemokrácia és csatlósai mindig így dolgoztak: lehetőleg mindenfelé elszórták a lekicsinylés jelszavait, hogy így a gyávákat magukhoz edességek.

A multban is többször megkísérelte a szociáldemokrácia, hogy megnyerje magának a parasztságot, azonban minden kísérlete meddő maradt. Ez nem is csoda, mert a magyar parasztot nem lehet megnyerni a történelmi materializmuson épülő világnézetnek. Ha nem is félünk az új toborzó hadjáratától, de mégis résen kell lennie a magyar társadalomnak, mert sok zavart okozhat a párt újabb szervezkedése az ipari és mezőgazdasági munkások között.

A Népszava vasárnapi számának vezércikke „A holnapért...” címmel nagy szervezkedési munkára szólítja fel a munkásokat. Hangoztatja, hogy nemsokára beköszöntenek az őszi hónapok, amelyeket hosszú esztendők óta a szervezett munkások a lehető legbelterjesebb szervező munkára fordítanak. Majd kijelenti cikkirő, hogy most ezt fokozottabb mértékben kell tenniük.

„Az egész magyar munkásosztálynak sorsdöntő érdekei fűződnek ahhoz, hogy ez a munka minél sikeresebb legyen”.

Ennek oka: Mondják ugyan egyesek, hogy nem veszedelmes a szociáldemokrácia, már nem az, mint régen volt. Ez egyszerűen nem igaz. Az elmúlt évek mindentetre kevesebb szóhoz engedték jutni a szociáldemokráciát, sőt elvesztette híveinek tekintélyes részét. Azonban a szociáldemokrácia bensőleg ma sem változott, nem is változhatott, mert akkor önmagát tagadná meg. Ma is éppen úgy a történelmi materializmusra esküszik, mint régen. Erről könnyen meggyőző bennünket a Népszava egyetlen, legutóbbi számának az olvasása. Két cikke nyíltan hangoztatja materialista

világnézetét. Az egyikben Szűts István Kovrig Béla egyik írásával száll vitába. Nem akarunk Kovrig Béla írásával kapcsolatban állást foglalni, csak azt akarjuk kihangsúlyozni, hogy Szűts István vele szemben az egyik érvet kifejezetten a történelmi materializmusra való hivatkozással állítja. A másik cikkben pedig írója Tamási Aronnak üzen és ebben Tamási Aron „misztikus gyökerekből táplálkozó idealizmusával szemben” kiemeli, hogy a történelmi materializmus alapján áll.

A gyökér tehát a régi. Hát mi nem a régi? Talán az, hogy feladja az osztályharcot? Ez nem lehet, mert ez is annyira sajátossága a szociáldemokráciának, hogy önmagával kerülne ellenmondásba, ha megtenné. Mindenesetre a mai viszonyok között érthető, hogy ezt nem hangoztatja. Nem adatnék meg neki az engedély, hogy papírra vessen osztályharcos riadóját. De a harc gyökere ma is megvan és forrása ma is csörgedezik a szociáldemokrata sajtóban. Elég csak a Népszava vasárnapi vezércikkének a tanulmányozása s látjuk, hogy ma is éppen oly kedvenc fegyvere maradt, mint régen volt. Bár van a vezércikknek egy érdekes vallomása, amely maga mondja meg a kritikát az egyoldalú szociáldemokrata osztályöntudatra. Azt hangoztatja a cikkirő, hogy a szociáldemokrata munkásság sohasem juthatott volna el szervezetségének és intelligenciájának elért fokára, ha pusztán az osztályosztón parancsának engedelmességet volna.

Gazdaságpolitikai téren is megmaradt régi álláspontja mellett. Ma is hűséggel kitart a tőke és termelőeszközök társadalmi tulajdonba vétele mellett és ezt a kapitalizmus ellen egyetlen orvosszernek tartja. Régi piszkálódásait is — hangfogóval ugyan — de mégis folytatja a klérus ellen. Nem érdemel szót, de jellemzőképpen megemlítjük, hogy egyik tárcája tejfogóval ugyan, de mégis beharap a papokba. Régi módszer, régi virtus. S mindezt a Népszava egyetlen számából tudtuk díszes bokréta alá kötni. Ime így fest a szociáldemokrácia a mai hangfogós világban. Mi lenne, ha oroszánkörműt szabadon nyújtogathatná. Mindezeket nem azért említettük meg, mintha egy percig is reméltük volna, hogy a szociáldemokrácia megváltozik. Csupán miniatürképpen jellemezni akartuk mai álláspontját.

S vajjon megoldhatná a szociáldemokrácia a társadalom bajait, ha sikerülne erőteljes szervezkedést megvalósítania? Az elméleti fejtegetés helyett csupán a szemünk előtt lejátszódott történelmi tényekre hivatkozunk. A szociáldemokráciának legbarcosabb szervezetei Németországban voltak. Azt sem lehet mondani, hogy a munkásság csekély töredéke volt beszerveve a szociáldemokrata szakszervezetekbe. Mégis máról holnapra kiábrándult a szociáldemokráciából. Még pedig a hitleri uralom kezdetéig egyáltalán nem mondható, hogy kényszerítették a német munkásságot erre. A német munkásság maga látta át az évekig szervezkedő, sőt többször hatalommal rendelkező szociáldemokrácia tehetetlenségét. S más országokban is, nálunk is növe-

kedett a bizalmatlanság vele szemben. A mai korszellem sok tekintetben felnyitotta az emberek szemét s látják, hogy a szociáldemokrácia több elért eredménye mellett sem alkalmas arra, hogy egységesen átvegye a társadalom irányítását. Hamis alapon épül s ma már azt is látjuk, hogy nem az osztályharc hozza meg

Benes Moszkvába utazik a cseh csapatok megszemlélésére

Zürich. (MTI.) A *Nationalzeitung* londoni tudósítója jelenti, hogy Londonban élénk érdeklődéssel fogadják a hírt, amely szerint Benes Moszkvába utazik az ottani cseh csapatok megszemlélésére. Benes valószínűen Oroszországgal kötendő és a háború utánra szóló új szerződésről fog tárgyalni. Az angol kormányzat ennek a kérdésnek a tárgyalását szeretné elhalasztani addig az időpontig, amikor a helyzet fejlődése már tisztán látható. Londonban nem szívesen látják a kis- és nagyhatalmak közti olyan háborús egyezményt, amely a

a munkásság jólétét, hanem minden társadalmi osztálynak össze kell dolgoznia s csak így boldogul az egész közösség. Nem az egymás ellen való uszítás, hanem a társadalmi osztályok egymással való kibékítése hozza meg a társadalmi békét és jólétet.

Ha megindul az intenzívebb szociáldemokrata szervezkedés sok bizalmatlansággal és a társadalom új szellemével találja magát szemben. Azonban a legerősebb bástya az lesz ellene, ha a társadalom igazi krisztusi alapon igyekszik megoldani a mai társadalom sok és nehéz problémáját.

békekötésre prejudikátum, egyszerűs mind a cseh-lengyel viszonyban felmerülhető nehézségektől is tartanak.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Günther svéd külügyminiszter vasárnap Karlskronában mondott beszédében újra hitvallást tett Svédország szigorú semlegessége és békeszándéka mellett. Aki bennünket fenyeget, vagy erőszakkal akar a háborúban való részvételre kényszeríteni, az ellenségünk. Végül még azt hangoztatta, hogy Svédországra fontos, hogy az elkövetkező béke igazságos, előrelátó és általános legyen.

Rendelet a hadirokkantak, hadiárvák és eltűntek nyilvántartásának végrehajtására

Kik tekinthetők hadiözvegynek, árvának és eltűnteknek

A hadirokkantakra, hadiözvegyekre, hadiárvákra és eltűntekre vonatkozó adatgyűjtés végrehajtására az illetékes hatóságok rendeletet adtak ki. Az összeírás szempontjából csak 25 százalékon felüli munkaképességcsökkenést lehet rokkantságnak minősíteni. Hadiözvegynek tekinthető, akinek férje a harcban szerzett sebesülések vagy betegségek következtében halt hősihalált, eltűntnek nyilvánított, vagy legalább hat hónap óta nem érkezett róla hír. Honvédelmi özvegy az a nő, akinek férje nem hadműveleti területen ugyan, de fegyveres és munkaszolgálatát következtében szerzett bajában halt meg. Megállapítja a rendelet a hadi, illetve honvédelmi árva fogalmát is. Nem tekinthető hadiárvának az a 24. életévét még be nem töltött leánygyermek, aki az adatgyűjtéskor férjével van, továbbá az a fiú, vagy leánygyermek akit a gyámhatóság az adatgyűjtést megelőzően nagykorúsított. Az úgynevezett kisegítő (zsidó) munkaszolgálatosok rokkantságuk esetén honvédelmi rokkantaknak, a munkaszolgálatuk alatt elhalt zsidó munkaszolgálatosok özvegyei és árvái honvédelmi özvegyeknek és árváknak tekintendők. A segélyezési javaslat megtételénél elsősorban azt kell szem előtt tartani, hogy a hadirokkant munka- és keresésképtelenség milyen mértékben csökkent. Ha előbbi keresetéhez viszonyítva nem került kedvezőtlen helyzetbe, úgy anyagi támogatása iránt nem kell javaslatot tenni. Nem szükséges részére új foglalkozást, elhelyezkedést sem keresni, ha jelenlegi munkája, foglalkozása vagy állása testi és lelki adottságainak megfelel. Hadiözvegyeknél és

árváknál azt kell elsősorban figyelembe venni, hogy a család fő halála mennyivel hozta őket anyagi, szociális és erkölcsi szempontból kedvezőtlenebb anyagi helyzetbe. Ha a férj, vagy apa olyan mértékben volt családfenntartó, hogy mellette felesége a háztartáson kívül más foglalkozást nem űzött és most sem űz, gyermekeinek sem volt kereső foglalkozásuk, akkor kétségtelenül a leginkább támogatandó esettel állunk szemben. Elképzelhető azonban, hogy a család fő kiesése a családnak tényleges anyagi károsodást nem okozott, mégis támogatásra szorul a család. Az anyagi támogatás alapelve: senki se kerüljön a korábbinál rosszabb helyzetbe, hogy hazája iránti kötelességét teljesítette. Ebből az eiből folyik az is, hogy senki sem követelhet jogosulatlan előnyöket csak azért, mert hazája iránti kötelességét teljesítette. Mindenkin akarnak és fognak segíteni, de elsősorban azokon, akik erre a legjobban rászorulnak. Azok tehát, akik vagyonnal rendelkeznek, amiből tisztességes megélhetésük biztosítva van, a törvényes ellátáson felül anyagi támogatásra nem számíthatnak. Az Országos Hadigondozó Szövetség erkölcsi és szociális támogatását elsősorban a helyi szervezetek fogják végezni saját hatáskörükben. Gondoskodni fognak a régi foglalkozásukba vissza nem helyezhető hadirokkantaknak új munkakörbe való helyezéséről, hivatalos ügyeik elintézéséről, testi és szellemi hiányaik vagy betegségeik feledtetéséről, a hadiözvegyek és kereséktelen hadiárvák megfelelő munkabehelyezéséről, a hadiárvák iskoláztatásáról. — (Magy. Tud.)

Lópatkoló tanfolyamot rendez a Biharmegyei Gazdasági Egyesület

Nagyvárad. (Saját tudósítónktól.) A Biharmegyei Gazdasági Egyesület Lótenyésztési szakosztálya lópatkoló tanfolyam rendezését határozta el Nagyváradon. Ez elhatározására az a szomorú tapasztalat adott okot, melyet a bizottság a kancatörzskönyvelések alkalmával szerzett, amely alkalommal igen sok olyan patahibát talált, mely egyenesen a csikókorban elhanyagolt körömápolásból keletkezett.

A patkolási tanfolyam 2 hétig tart. Az oktatás ingyenes, a jelentkezők élelmészükről maguk gondoskodnak, amennyiben szállásuk nem volna, előzetes bejelentésre egyszerű elszállásról a szakosztály gondoskodik.

A tanfolyam hallgatói eredményes vizsga után oklevelet nyernek s a legjobb előhaladást felmutatók külön jutalomban részesülnek.

A tanfolyamon résztvenni szándékozók f. év szeptember 15-ig jelentkezzenek írásban a Lótenyésztési Szakosztálynál Nagyvárad, Sal Ferenc-u. 9. szám. Egyben jelentsék be, hogy elszállásolásra igényt tartanak-e.

Felhívás a járási leventékhez!

A Leventeaparcnokság szeptember 19-én és 26-án kerékpáros versenyt rendez II. és III. koresportok részére. Versenyszámok: egyéni, minőségi, terep- és rajtverseny. Ezen a versenyen minden kerékpárral rendelkező levente résztvehet. A versenyen jó helyezést elért leventéknek értékes tiszteletdíjat érmet és az összes számkömben legjobb pontarányt elért levente egy új kerékpárt kap, melyet *Jakab Imre*, nagyvárad-i műszerész adományoz. Egy ilyen adomány igen nagy anyagi áldozatot jelent a mai nehéz beszerzési viszonyok között, de *Jakab Imre* műszerész ezzel is hozzá kíván járulni ahhoz, hogy leventéink minél nagyobb számban izzák ezt a honvédelmi szempontból is nagy fontosságú sportágat.

Mayor, levente csapatparancsnok.

Kik nem kapnak textilbevásárlási könyvet

A közellátási miniszter a körzeti azokat az irányelveket, melyek a textilbevásárlási könyvek kiosztásánál szemelőlőt tartandók. A textilárak arányos szétosztása érdekében a kereskedők bevásárlási könyvet kapnak és abba jegyzik be a nagykereskedők, illetve a gyárak a részükre kiutalt textilmennyiséget. Nem kaphatnak bevásárlókönyvet azok a textilt kereskedők, akik nem rendelkeznek nyílt árusítási üzlettel, a vegyeskereskedők olyan községben, ahol textilizület van, azok a piaci és vásári textiltárosok, akik ezt nem főfoglalkozásként folytatják. Nem kapnak bevásárlókönyvet azok a kereskedők, akiknek iparigazolványa egyéb cikkeken kívül textiltre is szól ugyan, de számottevő forgalmat nem bonyolítanak le. Ugyancsak nem kaphatnak bevásárlókönyvet azok a cégek, amelyek a beszerzett textiltananyagot szabó, illetve fehérnemű készítő iparra jogosító iparigazolványuk alapján maguk dolgozzák fel. Végül azok a feldolgozó iparosok sem akik négy-nél kevesebb szegédet foglalkoztattak (Magy. Tud.)

Nyáron takarékoskodjunk a cipővel

Hihetetlen mennyiségű bőrt lehet megtakarítani a fatalpu sarúkkal. Gondozzuk a bőrtalpu lábbelit

Köztudomású, hogy az ország nyersbőr termelése a békegazdálkodás idején sem fedezte a hazai szükségletet. Tekintélyes behozatalra szorultunk, ami évente sokmillió pengő értékű nemes deviza előteremtését tette szükségessé. Behozatali piacaink, elsősorban a tengerentúli államok: Argentína, Brazília,

India stb. voltak. A behozott nyersbőröket fejlett bőriparunk dolgozta fel készáruvá. A felesleg egyrésze kész lábbeli, vagy más bőrű formájában exportra került és a magyar kézművesipar külföldi megbecsülésén kívül hozzájárult az ország külkereskedelmi mérlegének kedvező alakulásához.

A helyzet lényeges megváltozása

A háború kitérőse után a helyzet lényegesen megváltozott. Kezdetben csak behozatali nehézségek voltak, később a szállítóeszközök hiánya, majd a beszerzési piacok fokozatos kiesése következett.

A hadviselő felek és a nyersanyagban szegény országok kíméletlen versenyben vásárolták fel a piacokon még elérhető bőrkészleteket.

A háború időbeli és térbeli eltolódása a beszerzési piacokat hozzáférhetetlenné tették, ugyanakkor a honvédelmi igények fokozatosan emelkedtek. Világosan állott előttünk, hogy bőrellátás tekintetében a jövőben kizárólag saját belső erőforrásainkra leszünk utalva.

Folyamatba kellett tehát tenni azokat a korlátozó rendszabályokat, amelyek a készletekkel való észszerű gazdálkodást biztosították.

A ma háborúja a legjobban kiképzett katoná mellett minőségileg elsőrendű és nagytömegű hadianyagot kíván, természetes tehát, hogy honvédségünk ütőképességének fokozására ezen a téren is minden lehetőt el kellett követnünk. Bizonyára ismeretes mindenki

előtt az a körülmény, hogy az ország bőrkészletéből elsősorban a hadsereg szükségletét kell kielégíteni és csak a felesleg fordítható a polgári lakosság ellátására.

A háborús igények számbavételénél meg kell emlékeznünk a haditermelés szempontjából fontos üzemek erősen felszaporodott munkástömegeinek lábbeli-ellátásáról is. Az egyes munkakörökben foglalkoztatottak lábbeliellátása az egyetemes termelés érdekében el nem hanyagolható, fontos feladat. Az elmondottak alapján világosan látható, hogy ma rendkívül felszaporodott igényekkel, ugyanakkor csökkent vagy teljesen megszűnt utánpótlási lehetőséggel kell számolnia a háborús készletgazdálkodásnak. Ebből következik, hogy a rendelkezésre álló készletet úgy kell elosztanunk, hogy az ország erőfelfejtése szempontjából a legkedvezőbb legyen.

Ezért kell a lábbeliellátást a legszigorubb rendszabályokkal biztosítani és a fogyasztók figyelmét állandóan felhívni a mai idők diktálta szükségszerű takarékoság feltétlen betartására.

Viseljünk fatalpu lábbelit

A szűkös készletekre figyelemmel a bőrtalpu lábbelit csak akkor és ott szabad rendelkezésre bocsátani, ahol és amikor arra feltétlenül szükség van.

Városban, vagy olyan helyen, ahol aszfalton vagy kőburkolaton kell járni, viseljünk fatalpu, római szandált, vagy sarut. Ezek a lábbelifajták a legkülönbözőbb kivitelben és minőségben készülnek. Mindenki megtalálja a maga igényeinek és érszényének legjobban megfelelő típusokat.

Ezek a lábbelik a mai nyersanyagviszonyok mellett is könnyen utánpótlhatóak.

A nyitott, vagy pántos sarúk viselése, továbbá a meztlábjárás lehetővé teszi a lábak szellőztetését, helyes ápolását, az

esetleges izzadás csökkentését, vagy teljes megszűnését. Megkíméljük értékes harisnyáinkat, növeljük bőrcipőink élettartamát, sőt idegrendszerünkre és vérkeringésünkre is kedvező hatással lehetünk.

Üzemeink már berendezkedtek a szandálokhoz, sarúkhöz szükséges fatalpak gyártására: sikerült olyan kiviteli módokat találni, amelyek mellett a járás kényelmes, a talpnak helyesen megválasztott görbülete a sima járást biztosítja.

A fatalpu sarúk használatával jelentős cipőjavítási költség is megtakarítható, mert a pántok esetleges elszakadása-akor azok házilag is kijavíthatók.

Hogyan kell gondozni a bőrcipőt?

Az értékes bőrfelsőrészrel készült bőrtalpu lábbeliket tegyük el gondosan, kisámfázva, tisztántartva, száraz, hűvös helyre, hogy akkor álljanak azok rendelkezésünkre amikor arra a legnagyobb szükségünk van. Ne szárítsuk a vizes cipőket nyílt tűzőn, nagy melegben, mert a hirtelen száradása a talp és felsőrész anyagokat hamarosan tönkreteszti, a bőr kitérők és többé nem javítható. Ne tegyük a lábbeliket nyirkos pincébe, kamrába, mert a penész igen nagy rombolást végez a bőrtanyagban. A bakancsokat tárolás előtt fagygyúval, szappannal elajjal, vagy étkezésre már nem használható zsíradékfélével jól kenjük be, hogy a bőr rugalmassága megmaradjon.

Nagyon sok panasz érkezik hozzánk

a műtalpu lábbelik talpanyagával kapcsolatban. Panaszolják, hogy a talpak feltörnek, nem trócsák. A műtalpak között is, mint a bőrtalpak között különböző minőségűek vannak, de természetes, a legjobb műtalp sem ér fel a bőr tartósságával ellenálló képességével. Ne kívánjunk tehát olyan teljesítményt a műtalpu lábbeliktől, mint a bőrtalpu cipőktől. Mindenesetre a műtalpu lábbelit gondosabban kell kezelni, mint a bőrtalpu.

A lábbelikészletünkkel való észszerű gazdálkodást egészségügyi szempontok is indokolják. A tél és őz hideg, vizes időzakaiban a legjobb minőségű lábbelit, a bőrtalpu cipőt kell használnunk: száraz hidegebb időben megfelel a jó műtalpu lábbeli is. Nyáron könnyű, ké-

Tisztviselői

étkezde

a Kat. Körben

Ebédmenü P 2-10

Szilágyi Dezső u. 5. Telefon 18-50

nyelmes, olosó szandálokot és sarúkat viseljünk.

Kiméljük még a bőrfelsőrészrel készülő műtalpas lábbelinket is. A műtalpak általában hosszabb időn át nem tarthatók, ezért csak akkor vásároljunk, ha arra nélkülözhetetlenül szükségünk van. Általában két pár műtalpu lábbelivel többet nem célszerű vásárolni.

Nyáron cipőkímélés és higiénia szempontjából lehetőleg ne hordjunk műtalpu lábbelit sem. A műtalpak nem eléggé porózusak, a lábak szellőzése nem biztosítható kellőképpen.

Fürdőzések, strandolások alkalmával felesleges, hogy cipőt hordjunk, erre a célra az egyszerű fatalp, faszarú tükéletesen megfelel. A kereskedelemben strandcipőnek nevezett lábbeliket nyáron komoly használatba vehetjük. Járhatunk azokban hivatalba, munkahelyünkre. Az ilyen lábbeliket vizes lábakra ne húzzuk fel, mert a készítésnél használt műanyagok megpuhulnak és a lábbeli hamar tönkremegy.

Tapasztalat szerint a kender-, szalmafonatú, vagy raffiából készült női lábbelik a mindennapi életben kényelmesekek, jól használhatók, nemcsak fürdőzési, hanem egyéb célokra is.

Összefoglalva az elmondottakat, megállapítható, hogy a nehéz viszonyok között is van mód arra, hogy az időjárásnak megfelelő beosztással lábbeliszükségletünket kielégíthessük, de minden magyar fogyasztónak hazafias kötelessége is, hogy az ország bőrutánpótlási súlyos helyzetében a meglévő lábbelikészletével úgy gazdálkodjék, hogy az egyetemes nemzetgazdasági célkitűzéseknek maradéktalanul megfeleljen.

Ne vásároljunk, de ne is használjunk lábbelit feleslegesen. Az áldozat, amit meg kell hoznunk, nem túl nagy, azt a nagy célok érdekében feltétlenül vállalnunk kell, mert az áldozatok nyomán új eredmények születnek.

64 új váradi és biharmegyei vitézt avattak

(Nagyvárad.) Vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyes vitézi eskütételt tartott a Biharmegye és Nagyvárad város Vitézi Széke. Az ünnepély a Tűzharcosok székháza nagytermében zajlott le, ahol jelen voltak vitéz *Gödry János* vezérőrnagy, a Vitézi Szék megyei székkapitánya *dr. Csiffra Kálmán* és *dr. Hlatky Endre* főispánok, *dr. Soós István* polgármester, vitéz *dr. Moldoványi István* itélőtáblai elnök és még igen sokan a városi és megyei előkelőségek közül.

Az ünnepélyen lelkes hangu beszédet mondott vitéz *Gödry* vezérőrnagy, megyei székkapitány és vitéz *dr. Moldoványi István*, majd a 64 új vitéz nagyszámu családtagok és érdeklődő közönség jelenlétében ünnepélyesen letették a vitézi esküt. Az eskütétel a Vitézi Székkapitány zárószavaival ért véget, majd a lelkes és szép ünnepélyt vitézi kézfogással pecsételték meg az új vitézek az emlékezetes napon.

Az ünnepséget egytálatéles bajtársi ebéd követte a Széchenyi vendéglőben.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Meghalt a legidősebb szlovák püspök. Pozsony. (MTI.) A Német TI jelenti: Blaha Marian, a szlovák püspökök nevezte vasárnap, 74 éves korában meghalt. A besztercebányai egyházmegye püspöke volt.

TÖRÖK GYAPJUT DOLGOZNAK FEL A MAGYAR TEXTILGYÁRAK. A török kormány a magyar textilgyárakkal megállapodást kötött, amely szerint a török gyapjutermelek 1700 tonna gyapjút magyar textilgyárakban dolgoztatnak fel. Ezt a gyapjumenyiséget 12 hónap alatt kötelesek a magyar gyárak feldolgozni és mint kész árut leszállítani. Ebben a munkában 23 textilgyár vesz részt. A gyárak 1.5 százalékos hulladékot számolhatnak fel.

Newyork kereskedői tiltakoznak az elsötétítés ellen. Lisszabon. (MTI.) A Stef. Iroda jelenti: Newyorkból jelentik, hogy a newyorki kereskedők egyesülete azzal a kéréssel fordult a hatóságokhoz, hogy szüntessék meg a szigorú elsötétítést, mivel már nem feltétlenül szükséges. A katonai parancsnokságok azonban hallani sem akarnak a kérés teljesítéséről, mert azt állítják, hogy a város kivilágítása nyomán a kikötőben horgonyzó hajók tengeraltjáró támadásnak lennének kitéve.

NAPTÁR, VAK KATONÁK RÉSZÉRE NÉMETORSZÁGBAN. Németországban a fronton megvakult katonák életmódjának megkönnyítése céljából ismét rendkívül hasznos újítást vezettek be. Ezért, hogy a vak katonákat a napi dátumról, napfelkeltéről, naplementéről és egyéb őket érdeklő dolgokról pontosan tájékoztassák, egy német aszony vakirással ellátott naptárt talált fel. Ezt a rendkívül eredeti és a vakok részére felbecsülhetetlen naptárt végül is egy történelmi függelék egészíti ki, amelynek összeállításán a Führeren kívül, német miniszterek, magas katonai személyiségek, stb. is közreműködtek. (MNK.)

MIRŐL ISMERHETŐ FEL A JÓ SZÁMTANISZTA? Az ismert német antropológus, E. Fischer érdekes előadást tartott a jó számoló egyének koponyaképeiről. Megállapította ugyanis, hogy a kiváló matematikusok homlokán dudorok találhatók, amelyek a számolás által erősen igénybevett agyrészeket mutatkoznak. Ugyanígy megfigyelték, hogy a nagy zenészek hallékán is ilyen elváltozások észlelhetők és igen gyakran előfordul, hogy kiváló zenészek egyuttal elsőrangú matematikusok és fordítva. Természetesen eme megállapítások nem általánosíthatók, mert a koponyán észlelhető kisebbfajta elváltozások nem minden esetben jelentik azt, hogy mögötte zenei, vagy matematikai nagyság rejlik. (MNK.)

Betörték a szovjet utazási iroda kirakatát. (Stockholm. MTI.) Az Inturist szovjet utazási iroda stockholmi helyiségének nagy kirakatába nagy követ dobtak úgy, hogy az üveg összetört. A tettest nem tudták elfogni.

KORONA Filmszínház

A NAGYVILÁGI NŐ

Francia vígjáték a gondatlan háboru előtti időkből — Főszerepben Gaby Morlay, Jules Berry

Hétfőn utoljára: **28-as**

Keddtől:

A VÁROSOK LAPJA augusztus hó 15-i számában a vezércikket dr. Markos Béla, a Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának igazgatója írta. A szerző az idegenforgalom kérdésével foglalkozik és igen érdekesen világítja meg az idegenforgalom jövőjét, a háboru utáni idegen forgalmát és a belső idegen forgalmat. Budapestnek idegenforgalmi helyzetéről szól és megállapítja, hogy Budapestnek a világpiacon abszolút monopol helyzete van. A vezércikkben kívül Péchy-Horváth Szászregent, dr. Csizmadia Andornak a „Szociálpolitika a reformkori Kolozsváron” című könyvét pedig dr. Kertész János ismerteti. A városkultúra és városaink, valamint az idegenforgalom c. érdekes és változatos rovatok teszik élénkké a Városok Lapjának legújabb számát.

Iparos hírek. A Vas- és Fémipari szakosztály felhívja tagjai figyelmét, hogy Andrányi Károly és Fia céghez anyag érkezett: fekete vaslemez VII.-100 sz. horganyzott vaslemez VII.-81 sz., horgany lemez XII. I., II., III., IV., V. 1943. május 31. benyújtott utalványokat.

9 MILLIÓ KÖTET MAY KÁOLY KÖNYV. Németország legolvasottabb ifjúsági könyvei a népszerű May Károly regények eddig 9 millió példányban jelentek meg a Birodalomban. Ehhez járulnak még a 20-féle nyelven megjelent külföldi kiadások. A May Károly könyvkiadó-cég Drezdában 30 éves fennállásra tekinthet vissza. (MNK.)

Százholdon aluli gazdák és föl nélküli sertéstartók korpaignyilésének bejelentése

Nagyvárad város polgármestere a m. kir. Közellátásügyi Miniszternek a korpa szabályozása tárgyában kiadott rendelete alapján az 1943-44. gazdasági évben a gazdálkodók korpaignyilésének, valamint a földnélküli sertéstenyésztők és sertéstartók korpaignyilésének biztosításával kapcsolatban a korpaignyilés és kiutalás módjára illetve a korpaignyilés lebonyolítására vonatkozólag a következőket hozza a lakosság tudomására:

A 100 kat. holdon aluli gazdák, valamint a földnélküli sertéstenyésztők és sertéstartók korpaignyilésüket a Közzélemezési Hivatalban (Szaniszló-utca 15. sz. a., az 1. sz. szobában) kell bejelenteni folyó hó 28. napjáig. A kiutalt korpa felhasználása során elsősorban a kocaállomány korpaignyiléséről történik gondoskodás. Hizóba állított sertések, továbbá lovak, szarvasmarhák, juhok és nyulak csak egészen kivételesen és csak a tertéstenyésztési igények teljes kielégítése után részesíthetők korpában. Anyakoca részére darabonként 10 kg., 35 kg.-on felüli, de még hizóba nem fogott süldők részére pedig 4 hónapra összesen 10 kg. korpa adható.

Vámörlésre jogosultak korpaignyilésükben csak akkor részesülhetnek, ha az általuk tartott nagyobb állatlétszám mellett korpaignyilésük fedezve nincs. Minthogy korpait a fennálló rendelkezések értelmében csak pontterhelés, illetőleg a beszolgáltatási kötelesség emelése mellett lehet kiutalni, a gazdákönnyvel el nem látott, tehát földnélküli állattartóknak méltánylást érdemlő esetekben juttatható korpa. A korpaignyilés alkalmával a sertéstulajdonosok kötelessé magukkal hozni a sertések marhalevelét, bemutatás végett. A 100 kat. holdon felüli gazdaságok korpaignyilésükkel forduljanak a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez, hol az igénylés erre a célra rendszerezett „abráktakarmány igénylő íven” történhetik melyet kitöltve, hatósági igazolással ellátva, ugyancsak a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél kell benyújtani. Azok a tehéntartó gazdák, akik tejet közfogyasztásra adnak át, valamint azok, akiknek törzskönyvelt (tejjellenőrzés alatt álló) tehénük van, szintén igényelhetik korpait teheneik számára, ugyancsak a Közzélemezési Hivatal Szaniszló-utca 15. sz. alatt lévő, I. számú helyiségben. Az igénylés alkalmával tehének marhalevelét hozták magukkal bemutatás végett.

HADNAGYAVATÁSOK címmel összefoglaló cikk keretében emlékezik meg a Magyar Katonaujság e heti száma a Zrínyi Miklós nyomdokain haladó magyar tisztképzésről. „Az olasz katonák ügyvédje”, „Katakomba - Ifáboru az ingovány alatt”, „Csendes éjjel valahol Oroszországban”, „A titokzatos Gibraltár”, „Képek a háborus Dél-Kelet-Európából” című cikkek és „Zrínyi nemzetnevelő gondolatai” című tanulmány emelkednek ki a gazdag szöveg, kép s vázlatanyaggal megjelent lapból. A „Magyar Katonaujság” legújabb száma képes melléklettel kapható mindenütt; ára 10 fillér.

FENNTARTJÁK A KÖZSÉGEKBE A MARHAVÁGÁSI TILALMAT. A Mezőgazdasági Kamara eljár a közellátási miniszternél az 5000 lakoson aluli községek marhavágási tilalmának visszavonása érdekében. A miniszter a kérést nem találta teljesíthetőnek, mert a vágások bármilyen korlátozott mértékű engedélyezése esetén a már megállapítottnál nagyobb számú állatot kellene igénybevenni, ami pedig a szarvasmarha-állomány nem kívánatos mérvű megfogyatkozását eredményezné. (Magy. Tud.)

November 3-án kezdődik az új iskolai év

A hivatalos lap vasárnapi számában a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete jelenik meg az iskolai év kezdetéről. A rendelet szerint az iskolai év a középfokú iskolákban, tanfolyamokon és népiskolákban november hó 3-án kezdődik. A beiratásokat október 28-30-ig tartják.

A rendes időben, tehát szeptember hó elején kezdődik a tanítás a falusi jellegű iskolákban. Azt, hogy melyik községben lévő népiskola falusi jellegű, a tankerületi kiirányi főigazgató állapítja meg. Az őszi javító vizsgálatokat, a magánvizsgálatokat, valamint az érettségi vizsgálatokat a rendes időben tartják meg, tehát ezeknek a vizsgálatoknak időpontja nem változik. Hasonlóképpen nem változik az egyetemeken és a főiskolákon a tanulmányi idő kezdete és a beiratkozások, valamint a vizsgák időpontja.

Tüzet okozott a perzselő nap a velencei zsidó-femetőben

Nagyvárad. Az utóbbi napokban kibírhatatlan forróság lepte el a várost s a lakosság valóságos megröhamozta a strandot és a Körös hullámain. A perzselő nap több szemétdombot felgyújtott, nem is említve a terményekben okozott kiszámíthatatlan kárt.

A vasuti sínek mentén mindennapos tünet a mozdony szikrájától kigyulladt mező, de a tüzeket az előrelátó gondosság következtében csirájában eloltják.

Vasárnap délután 5 óra 17 perckor értesítették a tűzoltókat, hogy a velencei zsidó-femetőben tüzet okozott a nap heve és a temető egy része lángokban áll.

A gyorsan kihívott 6 tűzoltó egy tűzmester vezényletével rövid idő alatt elfojtotta a lángokat.

A fogyivásárhelyi körjegyzőtől, 2357-1943. szám.

Pályázati hirdetés

A fogyivásárhelyi körjegyzőségnek megüresedett közigazgatási és Om. díjnoki állásra pályázatot hirdet.

A kinevezett tisztviselőt az állással egybekötött és jogszabályokban megállapított illetmények illetik meg.

A kellően felszerelt pályázati kérvényt hozzám kell benyújtani.

Csakis megfelelő gyakorlattal rendelkező egyének pályázzanak.

Pályázati határidő: Ezen hirdetésnek a vármegyei hivatalos lapban való megjelenését követő 8 nap.

Fogyivásárhely, 1943 augusztus 20.

Rogge Károly s. k. vezetőjegyző.

SPORT

Pompásan rajtoltak a nagyváradi zöld-fehérek

NAC - Szolnoki MAV 5:2 (1:1)

NB I mérkőzés Szolnokon. Játékvezető: Palásti. 5000 néző. Gólszerzők: Sárvári 2, Bodola, Tóth III és Kovács II.

Rekkenő hőségben állnak kezdőkörhöz a csapatok. Az első percekben a NAC vezet támadásokat. A 7. percben jut a NAC kapuja elé először a Szolnok ám Kolláth szabadrugása kapu mellé kerül. Utána Szabó, Nagy elé játszik, aki azonban elesik és kapu mellé gurul ismét a labda. Most már erősbödnek a zöld-fehér támadások. A váradi ötösfogat sok kitűnő támadással veszélyezteti a szolnokiak kapuját, de a szolnoki védelem Kispéter—Csabai hátyája egyelőre áttörhetetlen. A 17. percben veszélyes helyzet adódik a nagyváradi kapu előtt.

Korom a kapu előtt 3 lépéssel melé lövi nagy helyzetből labdáját.

Fellelegzik a NAC a veszély után máris támadja a kemény szolnoki védelmet. A 28. percben végre megtörik a jég. A váradi jobbszárny váratlan támadást indít Kovács II. elfut a jobbszélen.

Kispéter mellett, beadja labdáját és a beadást Bodola mintegy 8 méterről védhetetlenül vágja a hálóba. (1:0.) Vezet Nagyvárad!

A Szolnok ideges, csapatkódó játékkal igyekszik egyenlítőni, de a NAC főlénye állandósul. A 33. percben szolnoki támadás után

Korom szép lövéssel kiegyenlít. (1:1.)

A hátralévő időben mezőnyjátékkal telik el az első félidő.

Szünet után erősebb lesz az iram. A NAC nagyobb erőt vet a küzdelembe ez meg is hozza gyümölcsét. Kovács beadását a 18. percben

Sárvári pompás fejessel továbbítja a hálóba. (2:1.) Ismét vezetünk.

Alig egy pár perc múlva NAC támadás után, Sárvári elé kerül a labda

sa középcsatár a kifutó Horváth mellett újabb gólt szerez (3:1.)

A szolnoki csapatban a gól után helyeseréket foganatosítanak. Az így „felfrissített” csapat némileg erősíti az iramát. Kolláth megy ki szélre, Szántó összekötőbe megy. A 22. percben Kolláth szépen ad be szélről.

Szántó lövése nem sikerül. Nagy elé pattan a labda, aki élesen hálóba szurja. (3:2.)

Most azután elsőprő nagyváradi rohamok kezdődnek. A 26. percben Tóth II. ügyesen elfut Csabai mellett és

éles lövése máris bent táncol a hálóban. (4:2.)

A 33. percben megemberi magát a szolnoki csatársor több nagy helyzet kihagyása után, aztán lehanyatlik a szolnoki harcikedv. Ismét a NAC kerül helyzetbe a szolnoki kapu előtt. Aztán állandósul a NAC főlénye, egészen a 44. percig, amikor Sárvári elfut a védők mellett,

beadására Kovács II. jól érkezik és beállítja a NAC első bajnoki mérkőzésének végeredményét. 5:1!

NAC támadásokkal ér véget a mérkőzés.

A NAC megérdemelten és főlényesen nyerte első ideai bajnoki mérkőzését — *idegenben!* A csapat kitűnő harcikedvről és főlényes technikáról tett tanúságot idegen környezetben, még hozzá éppen a szolnokiak oroszlanbarlangjában. Igaz, hogy némileg csökkent az oroszlan mérge ott is, de korántsem volt könnyű feladat otthonába térdre-kényszeríteni őt. A NAC-ban Bodola Sárvári, Vécsey, Szegedi és De-

ményi játéka elsőrangú, de jó volt az egész csapat. A Szolnokban csak a védelem mutatott valamit a csatársor nem birkózott meg a kemény váradi védelemmel.

Palásti jól vezette a mérkőzést

További NB I eredmények a következők:

Budapest: Csepel — BSKRT 4:3 (2:2.)

Ferencváros — Vasas 5:2 (2:1.)

Kispest — Elektromos 3:0 (1:0.)

Kolozsvár: KAC — DiMÁVAG 3:1 (1:1.)

Szeged: Szegedi VSS — Debreceni VSC 0:0.

Salgótarján: SalBAC—Ujvidéki AC 3:2 (0:0.)

Az Újpest—Gamma mérkőzést csak holnap játsszák.

Kitűnően szerepeltek az NSE atlétái a Budapesten rendezett országos bajnokságokon

Oláh Irma 145 cm-t ugorva döntetlen után második. Gáll 4'08 perces pompás idővel eddigi legjobb eredményét érte el 1500 méteren

Nagyvárad. Az NSE legkiválóbb atlétáival képviselte Nagyvárad színeit a fővárosban rendezett atlétikai bajnokságokon. Oláh Irma, Krupka, Lerchner és Gáll vett azokon részt. Nagy András Osztopányi és Janza — akiknek kitűnő helyezési esélyeik lettek volna — közbejött akadályok miatt nem vehettek részt a versenyeken.

Ma, amikor a magyar atlétika Európában 2. helyen áll, váradi atlétáink csak helyezési esélyekkel indulhattak a kitűnő fővárosiakkal szemben a nagy erőpróban. Egyedül Oláh Irmától vártunk bajnokságyerést s ha nem jön közbe az a kis pillanatnyi indiszpozíciója, akkor talán meg is nyerte volna. Így is büszke a nagyváradi sportközönség Oláh Irma teljesítmévére, hiszen döntetlenben lett második a tavalyi bajnoknő. Garmath Olga megverése árán. Női magasugrásban ez a sorrend: 1. Bártfainé 145 cm

HaSC. 2. Oláh Irma NSE 145 cm. 3. Gyarmathy Olga 145 cm. és 4. Csáky WMSE 140 cm.

Gáll, a Gépipari Középiskola kiválósága 1500 méteren 9-iknek futott be a célba, ellenben elért ideje 4.08 perc alapján a legkiválóbb középtáv magyar futók közé került. Krupka 110 gáton az előfutamban 4. volt de az utolsó gátnál megbicsaklott a lába. Gerellyel 53 métert hajtott. Krupka egyébként 400 méteres gátfutás előfutamban 4-ik lett, olyan gátfutót hagyva maga mögött, mint Kilényi. Meg kell jegyeznünk, hogy míg első futamában 4-ik lett 58.9 mp-cel addig a második futamot 59.1 mp-cel nyerték. Vechner kalapásvetésben 7-ik volt, ami — tekintettel fiatal voltára — igazán megbecsülendő az országos mezőnyben. Nagy András és Janza itthonmaradása nagy kár, mert különösen Nagy András kitűnő esélyekkel indulhatott volna.

Atlétikai tábor lesz Nagyváradon

Szolnay Sándor, MASz kerületi edző végzi az oktatásokat

Nagyvárad. A Magyar Atlétikai Szövetség megbízásából ma délután egy hetes atlétikai toborzás veszi kezdetét Nagyváradon, amelyre Délkelet, Kelet és Erdély legkiválóbb 20 ifjúsági atlétái jelentették be részvételüket. A kiváló ifjúsági atléták részben már megérkeztek, másik részük ma érkezik városunkba. Ezután kéri Szolnay Sándor kerületi edző az atlétikát kedvelő ifjúságot városunkban, hogy vegyen részt az atlétikai toborzásokon, amely kimondhatatlan testi fizikai és technikai épülést jelenthet számára. A jelentkezéseket ma, hétfőn és holnap, kedden délután 5—7-ig kéri a kerületi edző az Erzsébet-ligeti pályán.

A sportkörökben oly nagy érdeklődéssel várt atlétikai tábor edzési meneteit Szolnay Sándor ker. edző már részben kidolgozta s azt ezenel közzé is tesszük.

Hétfőn délután közös edzés.

Kedden délelőtt elméleti előadás az ugrásról általában. Délután edzés. Szerdán délelőtt elm. oktatás a rudugrásról, délután edzés.

Csütörtökön délelőtt elm. oktatás a gátfutásról, délután edzés.

Pénteken délelőtt elm. oktatás a súlylökésről, délután pedig edzés. A további program még kidolgozás alatt áll.

Szolgáltató gyógyszertárak:

III. CSOPORT:

KIGYÓ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Reisz I.) 15-68.

II. RÁKOCZI F., Szacsavay-u. 28. (Csanda E.) 17-47.

OROSZLAN gyógyszertár, Mússoltai-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

MADONNA gyógyszertár, Sztarove-szky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérle Feder Vilmos) 33-67.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel!

Teljesen új barna-drapp, csikos szalag-ridikül eladó. Cím a kiadóban.

Jóhangu cimbalom olesón eladó. Cím a kiadóban. 65

Barokk stílusú ebédlő, íróasztal, hármass eloszoba szekrény, 4 m. Aszmuszter szőnyeg eladó. Cím a kiadóban. 586

Vennék régi anyagból férfi vagy nő kabátot átalakításra. Cimeket a kiadóba kérek. 592

Állást nyec

LAPKIHORDÓT keresünk, gyakorlottak előnyben, Jelentkezés a kiadóhivatalban.

Perfekt gyors- és gépirónót, aki jól számol is, azonnalra keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 542

Perfekt gyors- és gépirónót azonnalra keresek. Vacsai és Dobribán, Kossuth-u. 7. 564

Állás! keres

Négy gimnáziumot végzett, kevés irójai gyakorlattal, urileány állást keres. Megkeresést a kiadóba kér. 71

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű ferpek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragazzal poloskat, melyt, peteit mindenhol felelősséggel irtja, Csutoras, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Könyvelést, üzleti könyveinek felfektetését, vezetését, felülvizsgálását, ügyvitel szervezést és felülvizsgálást szakember és lelkiismeretesen intézi Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29-26. 528

Ingatlan

Eladó több beköltözhető magánház, bérház és üzletház, telkek, szőlők, Tattayné, Szigligeti-u. 12. 493

Három kis hold erdő eladó. Cím a kiadóban. 585

Uj modern építkezésű kétszobás uti magánház Jelinek kizárólagos megbízottam útján eladó. Megmutatja tulajdonos Lorántffy-utca 16. 593

Eladó 42 holdas birtok élő és bolt felszereléssel, terméssel együtt. — 309 holdas birtok. Több magánházak, bérházak. — Popovics iroda, Szent János-u. 6. Telefon: 1567. 594

Lakás

Keresek 2 szobás, konyhás lakást a nagyállomás közelében. Cimeket a kiadóba kérek. Ügynököt díjazok. 66

Kétszobás konyhás, esetleg egy nagy szobás lakást keresek. Cimeket Tompa Ferenc porcelánkereskedőhöz kérek. Rákóczi-ut 5. Közvetítőt díjazok! 590

Elveszett

Elveszett Honfy Jenő névre kiállított fűszer vásárlási könyv és benne 2 db kenyérgyeg. Megtaláló adja le a Magyar Lapok kiadóhivatalába. 591

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LASZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felcsová kiadó.
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. környergőgépén Nagyvárad Szigligeti Dezső-utca 5. szám.